

אור הפרשה



י"ל ע"י מוסדות אור דוד בראשות הרה"ג דניאל זר שליט"א

ט"ז תמוז תשפ"א • גליון 164 • פרשת בלק

זמני שבת קודש

רבנו תם	מוצאי שבת	הדלקת נרות	תל אביב
21:16	20:29	19:29	תל אביב
21:20	20:32	19:26	ירושלים
21:18	20:30	19:30	חיפה

שבת שלום ומבורך!

העלון טעון גניזה



הרה"ג דניאל זר שליט"א
ראש הישיבה המוסדות

האור החיים הקדוש

מי היה רבי חיים בן עטר וכיצד זכה להגיע לקדושתו הגדולה

העיניים

בפרשת השבוע, אנו לומדים על בלעם הרשע. הוא לא זכה להבין שהרצון המוביל הוא של בורא עולם, ולכן - למרות שהרגיש שרצון ה' שונה לחלוטין מרצונו, לא מיהר להיכנע בפני רצון ה'. זה לא עזר לו, כי בסופו של דבר - רצון ה' ניצח.

אבל אנו, מתלמידיו של אברהם אבינו. יש לנו את הזכות הזו להבין שרצון ה' קודם לרצונו, יש לנו את העונג להקדים למלא את רצון ה' הרבה לפני שאנו עוסקים במילוי רצונו הפרטי. ולכן, אנו שמחים ומאושרים לבטל את רצונו הפרטי והאישי, כדי למלא את רצון בורא עולם, לעשות רצון אבינו שבשמים.

אנו גם מרויחים מכך: אדם שמעמיד תמיד את רצון ה' לפני רצונו האישי, מתמודד הרבה פחות עם נסיונות היצר, תעתועיו פחות מדברים אליו. כל רצון אישי שלו, הוא מעמיד מיד למבחן רצון ה', ונותן את ההכרעה לרצון ה'. ממילא, ההתמודדות שלו מול קשיים ונסיונות קלה בהרבה!

על הזכות הכבירה לבטל את הרצון שלנו, אנו זוכים למתנה מיוחדת, יקרת ערך, נדירה ממש. לא פעם, מתמודד יהודי עם גזירת שמים. בעיה במשפחה, קושי בפרנסה, מחלה חלילה, או כל קושי שגרתי אחר. אנו שואפים לפותרם, מתפללים לישועה, מצפים לרחמי שמים - להסיר את הגזירות הללו מעלינו.

הבה נאמץ את המסר הזה לרגעי ההתלבטות שלנו. לפעמים אנו רוצים משהו, כמו רוצים לתכנן חופשת קיץ נעימה, ורוצים לכלול בה מגוון של מרכיבי נופש ופנאי. בוודאי חשוב לנו, אך חשוב לוודא שהרצון שלנו לא מתנגש עם רצונו של בורא עולם, שאנו נותנים לרצון ה' את העדיפות המכרעת והקובעת בתוכניות שלנו.

בפולין, ואמר אור גדול יש במערב. יש במרוקו צדיק גדול. ואמר הבעש"ט בכל לילה כשאני עולה לעליית נשמה לעולמות העליונים. כשאני יורד כל הצדיקים אז עולים, אולם יש צדיק אחד בדור ששיג אותי, עד שאני עולה הוא כבר יורד, הלא הוא האור המערבי, רבינו בעל ההילולא זיע"א. עוד אמר הבעש"ט על רבינו שהוא זוכה ללמוד תורה מפי השכינה בכל לילה ולילה.

הוא גדולי דורו נפעמים מעוצם קדושתו וגדלותו. אדמו"ר גדול אמר עליו, הלואי שהיתה נשמתו זכה כמו גופו של האור החיים הקדוש! נבין אם כך מה היתה נשמתו של האור החיים הקדוש? הרי המקובלים אומרים שתכלית האדם בעולם הוא להפוך את החומר לצורה, הגוף נקרא חומר, אדם שעוסק בתורה ומצוות מזכך את גופו ומביאו לדרגת נשמה, זוהי דרגת רוח הקדוש. הרי אפילו האדם הנמוך ביותר, אדם מהרחוב, נשמתו רואה מסוף העולם ועד סופו, היא יודעת מה נעשה בעליונים, היא יודעת מגזירות שבאות לעולם, אולם כיון שמקושרת לגוף הגוף הדבוק בתאוות חוצץ בינו לבין הנשמה, אולם ברגע שמוזכך את גופו ומביאו לדרגת נשמה כל מה שהנשמה יודעת גם הגוף יודע.

מעשה ביהודי שבא לאור החיים הקדוש והתחנן על פרנסתו ועל קשייו. התפלל וביקש, נתן לו האור החיים הקדוש פתק, ואמר לו שים זאת בכותל המערבי. לקח את הפתק ובדרך היתה רוח סערה שהעיפה את כובעו, הרים המגבעת והנה עף הפתק. בא לפני האור החיים הקדוש שאמר לו כנראה מן השמים לא רוצים. ואח"כ מצאו את הפתק ומה היה כתוב בו? "לכבוד השכינה הקדושה אחותי רעייתי יונתי תמתי, נא לתת פרנסה לפלוני בן פלוני". האם יש לנו אפשרות לאמוד את גדלותו? במי אנו עוסקים! איזה ענק שבענקים! האור החיים הקדוש פונה לשכינה הקדושה "אחותי רעייתי"!

צדיקי הדורות מאד שיבחו את הלימוד בספר האור החיים הקדוש, ואפילו על החזקתו בבית, כתוב שמזכך ספרו את הנשמה כמו הזהר הקדוש. ואמרו בשם רבי פנחס מקוריץ שספר האור החיים הקדוש בבית מאיר את העיר שבו שהוא נמצא. בכל מוצאי שבת מוסרים אנו שיעור באור החיים הקדוש. והוא הבטיח כי מי שילמד בספרו בקביעות יזכה לבריאות פרנסה הצלחה והרווחה. ובפרט במוצאי"ש מי שלומד בספרו יזכה ברכה והצלחה בכל השבוע!

מתוך דרשתו השבועית של הרה"ג דניאל זר שליט"א
המתקיימת בכל יום רביעי בשעה 22:00 בישיבת אור דוד

שבוע מתקיימת הילולת ענק שבענקים, קודש הקדשים, אספקלריא המאירה מנורה הטהורה, המקובל האלוקי, בקי בכל חדרי תורה, מרן רבי חיים בן עטר בן משה זכותו תגן עלינו ועל כל עם ישראל אמן.

האור החיים הקדוש היה איש אלוקים קדוש ונורא, שהילך בעולם כמלאך ושרף, הוא היה כלפיד אש, שכל כולו בוער באהבת השם יתברך. דמות ענקית בעל רוח הקודש גדול, שלא פסק פומיה מגירסא כל המעת לעת, כל כולו תורה. אש להבה אש יוקדת באהבת ויראת ה', כל כולו שם שמים, כל כולו מסירות לתורה. מצעירותו היה לומד בלילות, עם זקנו רבי חיים בן עטר הראשון, שהיה צדיק ואיש מופת במרוקו, ועל שמו הוא נקרא. והיו עורכים בכל לילה תיקון חצות בבכיות נוראות כאדם שבוכה על מתו ממש, ועמלים בתורה עד הבוקר.

כך היה לומד ימים ולילות בשקידה עצומה בתורה הקדושה, בעמל ויגיעה, עד שנעשה בקי בכל חדרי תורה, דמות מפוארת, בחינת כל רז לא אניס ליה.

רבינו חיבר חיבורים נוראים אשר המפורסם שבהם האור החיים על התורה, שמפרש התורה"ק בדרך פרד"ס, פשט רמז דרוש וסוד. ובספרו הוא עומד על כל קוצו של יוד, למה ה"למד" הזו, ולמה ה"ואו" הזו כו', ספר נפלא ועצום, שכל הצדיקים אמרו עליו שנכתב ברוח הקדוש.

מלבד ספר זה כתב ספר "פרי תואר" בו הוא מרבה להשיג על ה"פרי חדש", תלמידו מרן החיד"א הקדוש מספר שעלה פעם עם בעל האור החיים הקדוש להר הזתים, להשתטח על קברו של הפרי חדש, הוא ראה שרחושי מרחשן שפוותיה, והבנתי שהוא מבקש ממנו מחילה, על שחלק עליו בספרו, והתנצל כי לשם שמים התכוון.

ספרו "ראשון לציון" על הנביאים וכתובים מלא מזן אל זן בפירושים נפלאים ועמוקים. ועוד כתב על הש"ס "חפץ ה'", המעיין בספריו רואה גדלותו ועמקותו ודברים הנשגבים. האור החיים הקדוש כל רז לא אניס ליה. תלמידו הגדול מרן החיד"א כתב עליו, (שה"ג א ל"א) שהיה לב הרב מבעית בתלמוד עוקר הרי הרים והיה כמעין המתגבר וקדושתו הפלא ופלא דומה למלאך ה' צבאות ועלה לשמים בן מ"ז שנה בחודש תמוז שנת התק"ג.

הבעש"ט הקדוש גילה את האור החיים הקדוש, הוא היה

ההקדשה השבועית

הצנים הם אנום לתקיים
אלפי נפשו יאור הפרשה
הצלחתכם אז לעיני קדושתם
התקשרו עכשיו: 05-04-205-01

לימינו
ידן היה בת הדס
יוסי בן הלן
צורי בן רחל
דייזה בת חוה

לישיק
בנימין בן חסיה
אלדן בן חוה
ספיר בת עליזה
לידן בת עליזה

לחולתנו
אסף בן חיה
רושין בן דיה
אלעד בן ענה
אלדן בן יודנה

לעילוי נשמות
סילמה בן ג'ון לון
סילנית בת חנה
חן בן חיה
שמעון בן יילנדה
יואב בן חנה



סיפור לשבת

הרב אשר קובלסקי



צעקות על פוסק הדור

הרב ג., גיבור סיפורנו, היה נהג חדש וטרי בעת שהחנה את רכבו בחניון צפוף באחת משכונות ירושלים, וכשניסה לצאת מהחניון – לא הצליח לסובב את ההגה כראוי, ונתקע בעוצמה ברכב שחנה בחניה. מעוצמת הפגיעה נשבר מכסה הבגאז' של הרכב, פנסיו התנפצו, הפח נמערך, ששון ושמחה...

הרב ג. לא ידע את נפשו. הן זה עתה קיבל את הרישיון, הוא נהג כה חדש, לא נעים להתחיל את חיי הנהיגה בתאונה שכזו... הוא מביט לכל עבר, מחפש את בעל הרכב, וכשהוא מגלה שהוא לא בסביבה, הוציא פתק מכיסו, רשם התנצלות נרגשת בכתב ידו, הוסיף את מספר הטלפון שלו, והותיר את הפתק על השמשה הקדמית של הרכב הנפגע, כמקובל במקרים כאלה.

כצפוי, למחרת בבוקר צלצל מכשיר הסלולרי שלו, והאיש מעבר לקו הזדהה כבעל הרכב הנפגע. הרב ג. התנצל מעומק הלב, וביקש מבעל הרכב לסור למוסך, לבדוק מה גודל הנזק, והוא בוודאי מתחייב לשאת בעלויותיו... אלא שהרב ג. לא העלה בדעתו באיזה סכום מדבר, ולבו נרעש כשהאיש שב והתקשר, ובישר לו ביובש: 'הייתי במוסך, וצר לי לבשרך כי עלות התיקון היא 8000 שקלים. מתי אתה יכול להעביר לי את הכסף כדי שאוכל להכניס את הרכב לתיקון?'

לבו של הרב ג. צנח. 8000 שקלים? הן זהו סכום עצום, כגובה כל הכנסתו החודשית הקבועה! רבונו של עולם, איך תתמודדים עם נזק שכזה, עם חור כה גדול בכיס?!

כעבור כמה שניות התאושש, ואז השיב לבעל הרכב בנימוס: 'ראה נא, אינני מתכוון להתחמק, עשיתי את הנזק – ואשלם את כולו, עד השקל האחרון, אלא שאין לי כסף כרגע. התואיל להמתין עם ביצוע התיקון עד העשירי לחודש, המועד בו משכורתי נכנסת אל הבנק, ורק אז תכניס את הרכב לתיקון, כשאוכל לשלם לך את הנזק מיידית?'

האיש ניאות להמתין כמה שבועות, והרב ג. החל לחסוך מפתו, מנסה להתקיים במינימום הנדרש, להדק את חגורת התקציב המשפחתית. הן בחודש הבא אין לו משכורת – כולה משועבדת לתיקון הנזק!

הגיע היום הגורל, יום כניסת המשכורת, ובמקרה – היה זה ביום ההולדת של הרב ג., עת

רצון אישית שלו. הרב ג. יוצא מביתו לתפילת שחרית, מתכנן לטפל בהעברה הבנקאית בשעות הבוקר – עם שובו מהתפילה. על פניו שרויה עננת דאגה, מי יודע מהיכן יתקיים בחודש הקרוב, הרי כל משכורתו עומדת להיעלם...

הוא נכנס לבית הכנסת ופותח בתפילה נרגשת. מכוון בכל מילה, ובמקומות המיועדים לכך – מוסיף תפילה משלו. בדמעות ובתחנונים הוא מבקש מהבורא מוצא מהסבך, הכנסה נוספת, סכום שייפול עליו משמים, משהו שיעניק לו חמצן של פרנסה בחודש הקרוב. בקול נרגש הוא מבקש מבורא עולם, כי ישמור על משפחתו שלא יחסר להם דבר, הזן את העולם כולו בטובו – ישמור על בני משפחתו ג., שגם החודש יהיה להם מה לאכול...

תפילתו ארכה שעה ארוכה, הוא חש כי לבו נפתח, מעיין דמעותיו נבע מאליו. רק בשעת בוקר מאוחרת שב מבית הכנסת, ואז גילה על צג הטלפון 10 שיחות שלא נענו, כולן מבעל הרכב. 'הן לא התכוונתי להתחמק, אני עושה לו היום את ההעברה, למה הוא רודף אחריי?!' – רטן לעצמו, 'עכשיו אני מטפל בהעברה, לא צריך להתקשר בשביל זה 10 פעמים!'

הוא מתקשר לבעל הרכב, והלה – בקושי יכול לדבר, כולו נרגש, נפעם, המום... הרב ג. מתבלבל, אינו מבין מה פשר השתיקה, מדוע האיש מתנשף, וממתין בסבלנות כדי לשוחח אתו בנחת. ואז בעל הרכב צועק: 'אתה איש טוב אתה, לא יודע, אבא שבשמים אוהב אותך, איזה מזל יש לך...'

'מה קרה? מה קרה?' – ניתר הרב ג., עדיין לא מבין אם הלה מבשר טובות או רעות, אם הוא רציני או ציני. ואז מספר לו בעל הרכב, כי לפני כשעה נכנס אוטובוס אגד נהוג בידי נהג ערבי לאותו חניון בו חנה הרב ג., וגם הוא לא הצליח לצאת מהחניה בקלות. בשלב מסוים, במהלך סיבוביו בניסיונות לצאת, לא הבחין ברכב העומד בפניה, ופשוט מעך אותו לחלוטין, הפך אותו לערימת גרוטאות מרוסקות...

'אתה לא מאמין!' – הוסיף בעל הרכב ואמר, 'לפני כמה דקות הגיע שמאי של חברת אגד, בדק את הרכב, וקבע לי פיצוי – תשלום מלא של מחיר הרכב, כי הוא התרסק לחלוטין. ואתה,

הרב ג., אתה פשוט ניצלת בנס. האוטו איננו, הנזק שעשית נמערך תחת נזק אחר, ואני מקבל את הסכום במלואו מאגד – כך שאתה פטור מתשלום, בר מזל שכמוך!'

לבו של הרב ג. ניתר בהתרגשות. הן לפני שעה קלה עמד והתפלל, הררה על פתרונות שונים שיכולים לפתור את מצוקתו הכלכלית, ועתה – מסתבר שלבורא דרכים מקוריות משלו, הוא פותר את הבעיות בדרכים אחרות... בקול נרגש לחש 'ברוך השם, איזה נס ופלא!', ואז מיהר לתקן את בעל הרכב:

'זה באמת נס, אבל זה לא עניין של מזל, זה פשוט עניין של תפילה. הבוקר קמתי שבו, ידעתי שכל משכורתי הולכת אליך – ובצדק, ופשוט התפללתי לבורא עולם שיושיעני. הנה, ראית בעיניך, הוא שלח את נהג האוטובוס לחניון, עצם את עיניו שלא יראה את הרכב שלך, נתן לו כח ללחוץ על הגז בכל הכח כדי שהאוטו יימחץ לחלוטין, וכל זאת – על מנת שלא אצטרך לשלם את הנזק שגרמתי... זה לא 'בר מזל', זה 'בר תפילה' ידידי! – סיים הרב ג. ונפרד מבעל הרכב לשלום...

"צר לי לבשרך כי עלות התיקון היא 8,000 שקלים מתי אתה יכול להעביר לי את הכסף..."

סיפור נפלא זה, שהופיע בגיליון 'פיקודיך דרשתי' – בעדות אישית מפי הרב ג., מבטא מהדהד: גם כשלא רואים מוצא מהסבך, גם כשנראה שהאפשרויות השונות מוצו עד תום, גם כשחושבים שאין דרך לישועה – התפילה מוצאת דרכים משלה, דרכים עוקפות ויצירתיות, שחוצבות ישועה נכספת, שחושפות ניסים נשאפים...

יהודי יקר! מול כל אתגור מול כל קושי גדול כקטן, רוחני או גשמי, בריאותי או פרנסתי, אל תרים ידיים – תרים את הקול. אומנות העם היהודי היא בתפילה, אין כוחנו אלא בפה. ככל שנרבה להתפלל בכוונה, להסתמך על כח התפילה, לעמוד בדבקות מול בורא עולם ולבקש שוב ושוב בדמעות לזכות לישועה – כך נצליח לראות בחסדי ה' ובניסיו הגלויים, ולהעיד כי אבינו שבשמים שומע תפילת עמו ישראל ברחמים!

צום י"ז בתמוז

א. ביום ראשון יחול צום י"ז בתמוז, והטעם שכל ישראל מתענים ביום זה מפני הצרות והדברים הקשים שארעו בהם, וכדי לעורר את הלבבות ולפתוח דרכי התשובה, ויהיה זה זכרון למעשינו הרעים ולפשפש במעשה ידינו ולחזרה בתשובה.

ב. המשנה במסכת תענית מונה חמשה דברים שארעו בי"ז בתמוז: א. נשתברו הלוחות - כאשר משה רבינו ירד מהר סיני וראה את עם ישראל שחטאו בעגל שבר את הלוחות, ודבר זה היה בי"ז בתמוז.

ב. בוטל קורבן התמיד - בימי בית המקדש היו מקריבים קורבן התמיד בכל יום, וביום י"ז בתמוז בוטל התמיד.

ג. נבקעה העיר ירושלים שהייתה במצור - בזמן בית המקדש השני. ד. שרף אפוסטמוס הרשע את התורה שהייתה מונחת בעזרה שבבית המקדש וזה היה הספר המדויק שהיה בידם והיו מגיחים ממנו שאר ספרי תורה, ולכך שריפתו הייתה צרה גדולה לעם ישראל, ויש אומרים שהיה בימי הרומאים.

ה. הועמד צלם בהיכל - יש אומרים שזה אותו אפוסטמוס, ויש אומרים שמנשה המלך הוא זה שהעמיד צלם בהיכל.

ג. צום י"ז בתמוז אסור רק באכילה ובשתיה, אבל שאר האיסורים שאסורים בתשעה באב כנעילת הסנדל וכו' מותרים בצום י"ז בתמוז, ולכן מעיקר הדין מותר להתקלח ביום הצום עצמו, ואפילו במים חמים, והמחמיר שלא לרחוץ כל גופו במים חמים תבוא עליו ברכה, אולם מותר לטבול במקוה במים חמים.

ד. תחילת הצום הוא מעלות השחר עד צאת הכוכבים, ומכל מקום אם ישן בלילה שלפני התענית וקם משנתו באמצע הלילה אסור לו לאכול ולשתות אפילו שעוד לא התחיל הצום, מכיוון שהלך לישון הסיח דעתו מן האכילה והשתיה ולכן נחשב כאילו נכנס לתענית, ולכן אדם שרוצה לאכול ולשתות לפני עלות השחר צריך לעשות תנאי לפני שהולך לישון שכוונתו לקום במהלך הלילה לאכול ולשתות, ובמידה ושכח ולא עשה תנאי וקם לפני עלות השחר אסור לאכול. אולם אם מרגיש צימאון, השותה יש לו על מי ליסמוך ובפרט אם רגיל לקום ולשתות במהלך הלילה.

ה. אין מן הנכון לשטוף את הפה ביום הצום, אולם בפחות מרביעית במקום צורך מותר, ויזהר שלא יבלע את המים, ולכן מי שקשה לו בבוקר שהוא קם משנתו לא לצחצח שיניים ביום התענית, או שיש לו ריח רע מפיו מותר לו לצחצח שיניו או לשטוף את פיו, וכמובן שיזהר שלא יבלע את המים, ויכניס לפיו פחות מרביעית (81 גרס).

ו. מי ששכח וברך על מאכל או משקה ולפני שטעם נזכר שהיום צום יטעם כל שהוא מן המאכל או מהמשקה, כדי שברכתו לא תהיה לבטלה (משום שברכה לבטלה לדעת מרן השולחן ערוך זה איסור דאורייתא ואיסור אכילה ביום התענית הוא מדרבנן, ואע"פ שיש אומרים שחיוב התענית הוא מדברי קבלה מכל מקום זה בוודאי אינו חיוב מדאורייתא), אולם פשוט שאחר שטעם אסור לו להמשיך לאכול או לשתות וצריך להמשיך ולהתענות.

ז. צריך לומר "עננו" בתפילת שמונה עשרה, ומנהג הספרדים לומר "עננו" בתפילת שחרית ובתפילת מנחה (וכל זה בשלוש הצומות י"ז בתמוז, צום גדליה, עשרה בטבת, ובתשעה באב אומרים "עננו" גם בתפילת ערבית שמתחיל הצום), ומנהג האשכנזים לומר "עננו" רק בתפילת מנחה.

ח. היחיד שמתפלל שמונה עשרה אומר "עננו" באמצע ברכת "שמע קולנו" והשליח ציבור בתפילת החזרה בקול רם אומר "עננו" ברכה בפני עצמה בין ברכת "גואל ישראל" לברכת "רפאנו".



אימון אישי הרב אהרן פרידמן

בתהליך כמו בתהליך

כאשר נרצה לאסוף את השברים ולשקם מחדש את חיינו ואת היחסים שלנו עם הסביבה, נחוץ שנביא בחשבון ונזכור שמדובר בתהליך וכמו כל תהליך-הוא אורך זמן. כדי לראות תוצאות אין מנוס מלהתאזר בסבלנות.

התבוננו בקצב גדילתו של ילד, בירידה במשקל כשעושים דיאטה, בזמן שאורך לתבשיל להתבשל, ובעצם במה לא? גם אם לא רואים את השינוי משעה לשעה או מיום ליום, אין ספק שהשינוי מתחולל, לאט אבל בטוח. וכמו בכל תהליך, ניתן להבחין בו רק לאחר תקופה. פעם ראיתי ילד שהיה מתוסכל ובכה באוזני אמו: אני אף פעם לא אהיה 'גדול'! כל הזמן אומרים לי שאני גדל, והנה כבר חלף המון זמן ואני עדיין 'קטן'...

בעיה זו קיימת בכל שינוי שאדם רוצה לעשות בחייו. לא משנה אם מדובר בטיפול אישי, בעבודה לשינוי התדמית החברתית, ב'שלוש בית' פנים משפחתי או בחינוך הילדים. פגשתי רבים שהתחילו בכיוון טוב ובדרך נכונה, ונכשלו רק מפני שציפו לתוצאות מהירות, וכשלא ראו את התוצאות המצופות, הגיעו למסקנה המוטעית שהם לא בכיוון הנכון. זה חבל, כי בכל תהליך, אם עושים את הדבר הנכון ומתאזרים בסבלנות, אין ספק שבסופו של דבר רואים את התוצאות המבורכות, גם אם לא מיד מבחינים בהן. זה נכון בכל שינוי, וודאי כשרוצים לקנות 'כתר שם טוב'.

אמרה חסידיית נוקבת מלמדת:

גם הבוץ הגדול ביותר מתייבש אם לא מוסיפים לו מים!

בשעת מעשה לפעמים נראה שמדובר בסוף העולם, בנפילה שממנה לא נוכל לקום חלילה. אבל המציאות אינה תומכת בזה. עובדתית, הכול עובר בחיים. לא מעט אנשים עברו טרגדיות אישיות ומשפחתיות, ועם הזמן למדו לעכל את המציאות החדשה ולהמשיך את החיים. הם קמו על רגליהם מחדש, הצליחו ואף עשו פרי.

רבנו החיד"א ז"ל מביא שלשמה המלך ע"ה היה חותם שעליו הוטבעו המלים: "גם זה עבר". ובהערת המו"ל שם נכתב בשם ה'בן איש חי': "והנה ידוע המעשה באותו שעשה טבעת, וכתב עליה 'גם זה יעבור'. ואם הוא בצער, אז יראנה ויתנחם, ואם הוא בטובה, יראנה ולא יבוא להתגאות בטובו ועושרו, כי יחשוב שגם זה יעבור ואין לו קיום".

מרגלא בפומיה דאינשי שהזמן הוא הרופא הטוב ביותר. ככל שהזמן עובר, הרגשות משתנים והדברים מקבלים פרופורציה. עובדה היא שרבים מספור הם ה'חוזרים בתשובה' בדרגה זו או אחרת ומשפרים את מעשיהם לבלי הכר, ובני האדם מעריכים מאוד את התקדמותם, ועם הזמן סולחים להם על הפשעים והעוונות שעשו. גם במקרה שיש מן האנשים שאינם שוכחים ואינם סולחים, חשוב לזכור שאף אם נהיה צדיקים גמורים ולא נחטא לעולם, יהיו אנשים שמסיבה זו או אחרת לא יחזיקו מאתנו ולא ירצו להתחבר אלינו. לעולם לא נוכל לצאת ידי חובת כל הברואים, ואין לנו שום סיכוי למצוא חן בעיני 'כולם'.

רגע חושבים

הרב יוחאי אוהיון



האם אנו דומים לבלעם הרשע?

תקבל. ובלעם שרוצה הוא ללכת, אבל מה יעשה ויש מישהו שמנהיג, משיב להם נו, חכו פה אשאל שוב אולי יש שינויים (חס ושלום) ובלילה שאל שוב, והבורא השיב "קום לך איתם ואך את הדבר אשר אדבר אליך תעשה".

בקיצור אתה רוצה לך, אבל לקלל לא תוכל ובלעם... הולך, כמובן רק לצרכי פרנסה ולא מעבר, ובלבו אומר שמא אצליח לפתות את הבורא ויתרצה לקלל (רש"י) בדרך האתון לוחצת לו את הרגל והוא על האוכף חום של יולי אוגוסט בלי מזגן נוסע על חמור אין אויר מהחלונות, והרגל אוק... אחת שתיים שתי הצלפות עם השוט, אני אחנך אותה מפטיר לעצמו, והיא... בשלה כאומרת את הילדים שלך תחנך, ואל תקרא לי בחיים שלך חמורה! ממשיכה ללחוץ את הרגל.

ריבונו של עולם הבן שלך הולך בשביל מה... פרנסה למה מגיע לי צער כזה כנראה האתון הזאת מהיצר הרע ויש להרגה, שלך חרבו ו... האתון פותחת את הפה... רק זה חסר לו ולא זו בלבד מלאך ניצב למולו והוא... מזיע והרגל כואבת, כבר הכסף לא מענין אותנו, שואל את המלאך "אם רע בעיניך אשובה" "ויאמר מלאך ה' אל בלעם לך עימם, אולם מה שאשים בפין ואתו תדבר"

ובלעם? התאוורר מעט, נזכר בצבע הכסף גם הוא רוצה כמה ימים בנונה, אבל צריך כסף והאישה לוחצת, יאלה המלאך לא אמר מפורש לא, הפוך הוא אפי' אמר לך בלעם ממשיך ללכת וכן הלאה מנסה לקלל כמה פעמים, רק ברכות מוציא פיו כפי שאמר הבורא. והוא בשלו כצייד ההולך ביער, ולפתע מחזה מרהיב כמה מטרות תלויות על העצים, בשורה מסודרת, והחץ בדיוק ללא סטיה מעשה אומן חיפש את הצלף ושאל לפיו ילמדנו רבינו אין מגיעים לרמת דיוק גבוהה כל כך, והלה לתומו אמר שמתי את החץ ואחר כך ציירתי את המטרה... כך התנהג בלעם מטרה = כסף והשאר היסטוריה.

וכך היתה תשובתי אף אנו בחיינו הפרטיים צועדים בשבילי הנסיונות פוסעים במשעולי החיים מציבים מטרה ומתקדמים, ואין זו הדרך, ולא זה השביל, עלינו להצמד לתורה הקדושה תורת ה' תמימה, זו המטרה (שלשמה באנו לעולם) עכשיו נירה את החיצים. בהצלחה.

אני יושב בחדר ההמתנה, ולבואו של הבוחן ממתין, עוד מעט אעמוד במבחן, ובעז"ה אתקבל לשיבה שהנני חפץ, ישיבת שערי הישועה היא ישיבה מצוינת, אני מפליג בדמיוני למחוזות אחרים והדלת נפתחת....

הוא הגיע תלמיד חכם גבה קומה בעל פנים הדורות מחוה בידו על הכיסא ואומר במבט מחוץ בכבוד, שב בני....

פתח הרב וזרק שאלה לחלל החדר, ספק לעצמו, ספק אלי, האם אנו דומים לבלעם?

ואני טרם אענה אני שוגג אומר דוד המלך לפני שהנך משיב חשוב אולי אינך צודק דון בדברין ותשיב, ואכן, כך אני עושה מהרהר הבה נראה, לכאורה בלעם הוא אינו דמות סימפטית כל כך, חז"ל אומרים שכדי להגיע לרמות כל כך נשגבות של טומאה בא על אתונו, מדות טובות ואהבת הבריות לא היה התחום שבו הצטיין, שחזרתי לעצמי את כל הפרשה כל מעשה בלק והברכות, והבנתי! הבנתי את עומק השאלה!

אמרתי, הרב... אני חושב שכן יש דמיון מעט,

ואבאר... בלק מלך למואב בעת ההיא יושב בעיר הבירה וביום בהיר השמים מתקדרים עמ"י יצאו ממצרים והגיעו עד סמוך לגבולו, ועתה מאיימים על ריבונותה של ארץ מואב, וזה לאחר שהביסו את כל צבאות האזור, וכלשון החרטומים "אצבע אלוקים היא" ה' אלוקים הולך איתם כוחם בפיהם אף אני אראה להם את נחת זרועי מפטיר בלק, הם לא יודעים עם מי הם התעסקו, פה תהא קבורתם בלק שולח שליחים אל עיר מולדתו לקרוא לידידו משכבר הימים בלעם, הלה לקלל יודע היטב ואת אשר יאור יואר, אך בלעם יודע שכל כוחו לקלל תלוי בגזירת עליון מי שאמר והיה העולם הקב"ה, ועל כן יש לשואלו האם יכול הוא לקלל את מי? את בניו? בוודאי לא קל הדבר, אבל בלק רמז לו שמתן שכרה בצידה אפשר להרוויח כמה מטבעות, נו כל אחד והפרנסה שלו, גם לך יש משפחה....

ובלעם שואל לפי השי"ת, וכמובן התשובה שלילית לא תאור את העם כי ברוך הוא, הבהיר להם את העניין והלכו לארצם, בלק לעומתו חשב, כנראה בלעם בשנים שלא פגשתי למד לעשות עסקים, אם כסף זה הבעיה שובו אליו ואמרו לו הבנו את העניין לא צריך להתמקח כמה שתרצה